

بررسی امکان تولید موز در شیراز

فرج اله عباسی، دکتر عنایت اله تفضلی

کارشناس ارشد باغبانی سازمان جهاد کشاورزی فارس و استاد بخش علوم باغبانی

دانشکده کشاورزی شیراز

بررسی امکان تولید موز در شیراز به دلیل جلوگیری از ورود موز خارجی و خروج ارز از کشور و نیز اشتغال فارغ التحصیلان جویای کار رشته های کشاورزی از اهمیت زیادی برخوردار است. موز از جمله گیاهانی است که جهت رشد و نمو به آب و هوای گرم و مرطوب نیازمند است، اما این شرایط در استان فارس وجود ندارد. هدف از طرح حاضر بررسی امکان تولید موز در استان فارس با استفاده از گلخانه بود. بدین منظور تعدادی پاجوش از رقم های دوارف کاوندیش، گراندین، و والری در یک گلخانه ای ۴۰۰۰ متری مجهز به سیستم مه پاش و تامین گرما پس از تهیه بستر با استفاده از ۵۰ درصد خاک زراعی، ۳۰ درصد ماسه بادی، و ۲۰ درصد تقاله ی ریشه ی شیرین بیان و با فاصله ی ۲/۵×۲ کاشته شد. در طول دوره ی داشت، پاجوش های اضافی حذف شدند تا گیاه مادری قوی گشته و تولید گل نماید. هم چنین، تغذیه ی گیاهان با استفاده از عناصر کم مصرف و پرمصرف به وسیله ی چالکود و محلول پاشی انجام شد. ۶ ماه پس از کاشت نهال، برای هر بوته فقط یک پاجوش دختری به منظور جایگزینی به جای مادر نگه داشته شد. ۱۳ ماه پس از کاشت گیاه، خوشه های گل ظاهر شدند و به منظور درشت شدن میوه ها، تعدادی از میوه های انتهایی حذف شدند. اولین محصول، پانزده ماه پس از کاشت، برداشت شد که پس از رنگزدایی به بازار عرضه گردید. خوشه های این مرحله، ۱۱ تا ۵۸ کیلوگرم بودند. در رقم دوارف کاوندیش، خوشه های سبک؛ در رقم گراندین، خوشه های متوسط؛ و در رقم والری خوشه های سنگین و میوه های درشت تولید شد. پس از برداشت محصول، بوته ی مادری از سطح خاک حذف و تنه ی آن ها جهت استفاده ی مجدد در بستر کاشت در یک چاله انبار شدند و بوته های دختری جایگزین بوته های مادری شدند. در طول دوره ی رشد، عملیات حذف پاجوش ها و تغذیه ی گیاهان به استناد تجزیه ی برگ انجام شد و کنترل دما و رطوبت به ویژه در فصل پاییز و زمستان مهمترین دستور کار

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

در طول دوره‌ی رشد بود. بوته‌های دختری سه ماه پس از حذف گیاهان مادری، خوشه‌های گل‌دهنده را تولید کردند و دو ماه بعد در یک دوره‌ی ۱/۵ تا ۳ ماهه محصول مرحله‌ی دوم برداشت و پس از رنگ‌زدایی به بازار عرضه گردید. در این مرحله، وزن خوشه‌ها ۱۵ تا ۷۳ کیلوگرم بود. در مجموع، یافته‌ها نشان داد که در شیراز امکان تولید موز در گلخانه با کیفیت مناسب وجود دارد.